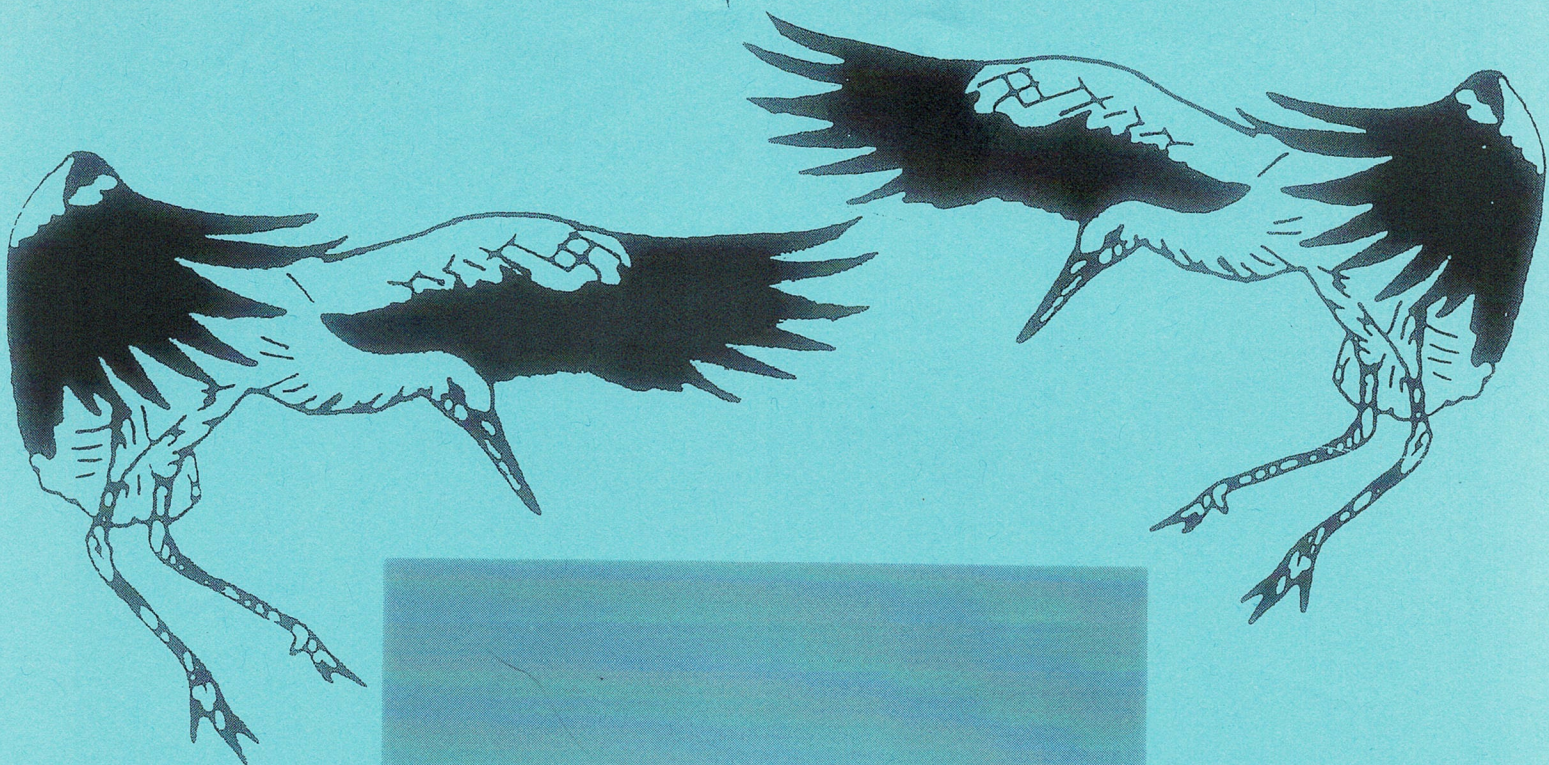


Jaarverslag It Eibertshiem 2002.



Earnewâld

Ooievaars terug op vooroorlogs peil!

Eindelijk lijkt de ooievaar in ons land vaste grond onder de poten te krijgen. Voor het derde achtereenvolgende jaar broedden er afgelopen seizoen zo'n 400 paren. De ooievaarsstand is daarmee in Nederland terug op de vooroorlogse situatie. De huidige populatie geeft vertrouwen voor de toekomst, waarbij de vogels op eigen vleugels hun weg moeten vinden. Het ooievaarsproject van Vogelbescherming Nederland mag zich bijzonder succesvol noemen.

Dit beste lezers, waren de eerste regels uit het persbericht van Vogelbescherming Nederland van 25 september 2002.

Voor de één reden tot vreugde, voor de ander aanleiding tot vragen en voor velen onbelangrijk. Maar niet voor ons, medewerkers van It Eibertshiem, en natuurlijk al die andere vrijwilligers die zich de afgelopen dertig jaar hebben ingezet voor de ooievaars. Alleen al in Friesland is een klein leger actief, bij de stations in Akmarijp & Spanga, bij ons in Eanewâld maar natuurlijk ook in andere plaatsen zoals Beetsterzwaag. Maar ook even verder net over onze provinciegrens, de medewerkers van de Lokkerij en verderop in den lande alle andere vrijwilligers. Honderden vrijwilligers zetten zich in voor de terugkomst van de statige weidevogel, die uit ons land dreigde te verdwijnen. Ze slagen daar in toenemende mate in en een bedankje is dan ook zeker op zijn plaats! Gelukkig zijn tegenwoordig rondvliegende ooievaars in het Nederlandse landschap geen uitzondering meer. Zelfs het aantal broedende ooievaars in bomen neemt hand over hand toe.

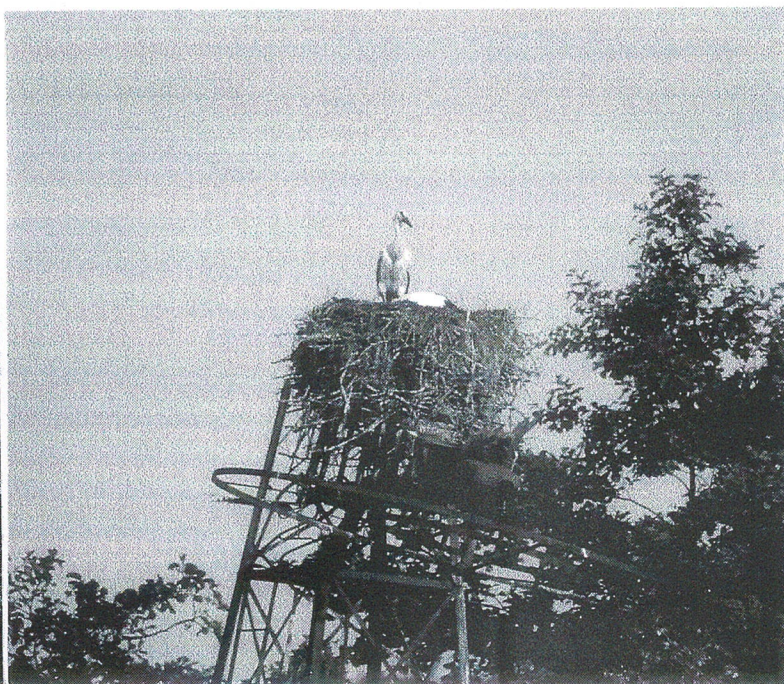
En dat is denk ik het belangrijkste nieuws uit dit jaarverslag!

Resultaten It Eibertshiem 2002.

In 2002 waren er 6 paren aanwezig. Van deze 6 paren bleef er 1 paartje zonder eieren en de overige 5 paartjes legden gezamenlijk 22 eieren, waaruit 16 jongen kropen. Van deze 16 jongen bleven er uiteindelijk 7 over welke in de nazomer het luchtruim kozen. Daarmee hadden we een resultaat van 1.16 jong per paar en dat is natuurlijk veel te laag. Wil een ooievaarspopulatie zich zelf in stand kunnen houden dan moet de score van 1.16 zeker ver boven de 2 uitkomen. Vanuit deze insteek is het dus zeer

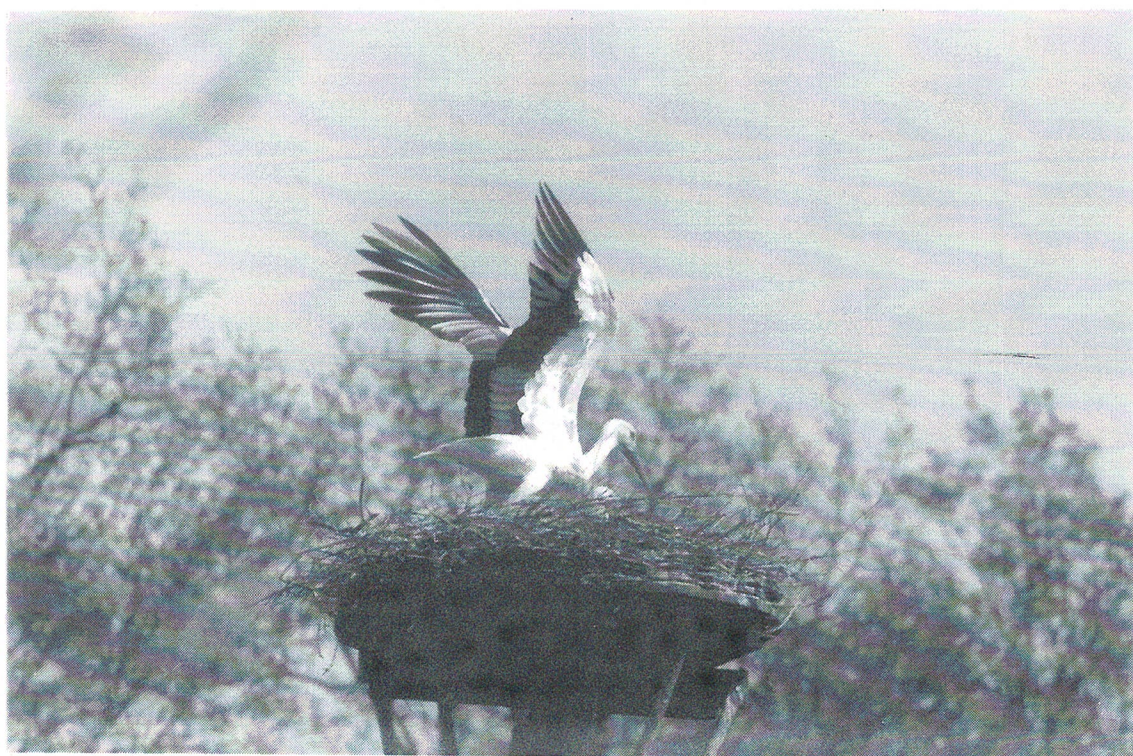


1) Ooievaarsnest bij van Harinxmastate

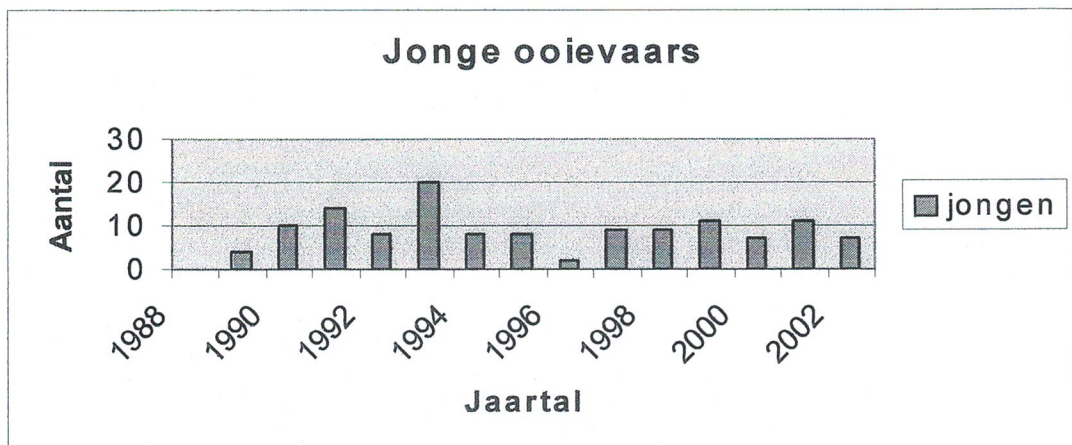


3) Ooievaarsnest op oude molen

2) Ooievaarsnest Eineflecht



Het onderstaande schema laat het aantal jongen van de afgelopen jaren zien.



zeker ook legitiem dat we ons de komende jaren blijven inzetten voor de ooievaars, want zonder menselijke hulp redden ze het (nog) niet. Alleen de manier waarop we ooievaars het beste kunnen helpen is voor een ieder nog niet volstrekt duidelijk. Wat dat betreft is ooievaarsminnend Nederland soms verdeeld en voeren wij dezelfde soort discussies welke je ook tegen komt bij, vossen, zeehonden, grutto's en!

Waar we het gelukkig wel over eens zijn is dat de ooievaar alleen met biotoopverbeterende maatregelen in staat zal zijn zelfstandig te overleven. Het is intriest voor de grutto, dat hun paradijs op aarde, Nederland afbrokkelt. En natuurlijk gaat deze vergelijking mank, maar toch, ook bij de ooievaars heeft zich iets dergelijks voorgedaan. Het Nederlandse twee-sporen-natuurbeleid was er lange tijd op gericht om via het aankopen van natuurterreinen bij te dragen aan de totstandkoming van de Ecologische Hoofdstructuur. Dit spoor is zoals u weet onlangs verlaten en men zet nu alle kaarten op spoor twee, het agrarisch natuurbeheer. Een beleid wat tot nu toe onvoldoende vruchten heeft afgeworpen. Ook wat dit betreft moet Nederland om. De campagne Nederland Grutto land is hopelijk trendsetter voor een hernieuwde aanpak en als dat slaagt kan ook vadertje langbeen daar goed van mee profiteren, want ook zeker de ooievaar heeft baat bij een andere manier van boeren.

Landelijke resultaten 2002.

Het jaar 2002 is een goed ooievaarsjaar. De volgende cijfers zijn bij benadering omdat nog niet alle gegevens bekend zijn. Er waren 410 vrijvliegende paren. In de nesten kwamen ruim 1100 eieren en er zagen een dikke 900 jongen het levenslicht. Uiteindelijk werden ruim 680 jongen groot.

4) Boomnest 1 Sweachsterwei



6) Boomnest parkeerterrein Gerdyksterwei



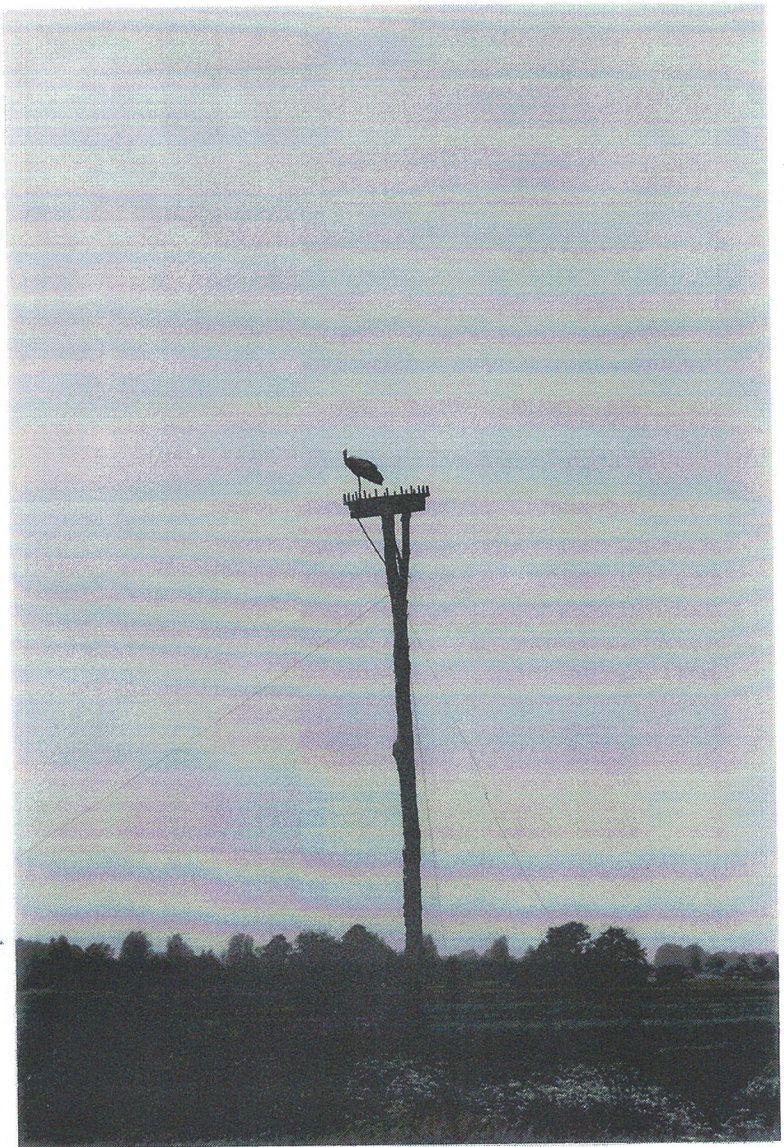
Dat zijn er in vergelijking met 2001¹ altijd nog 120 meer. In 2000 waren er ruim 500 jongen. De laatste 3 jaar is er dus een opgaande lijn. Daarvoor, in 1999 was het beeld nog gunstiger, want ook toen werden er ruim 600 jongen groot. Van 1999 naar 2000 was er dus een daling en vanaf 2000 zitten we in een opgaande lijn. Uiteraard geldt ook landelijk dat er per paar voldoende jongen groot moeten worden, wil de populatie zich handhaven. Daar komt nog bij dat het aantal paren wat echt zelfstandig is waarschijnlijk schommelt zo tussen de 35 < > 40. De komende 10 jaar zal dan ook het aantal zelfstandige paren fors moeten stijgen, evenals het gemiddelde aantal jongen per nest.

NIEUWS UIT BEETSTERZWAAG!

Misschien een wat onverwachte 'kop', maar het is de laatste verslagjaren gebruikelijk om iets over de ooievaars in Beetsterzwaag te schrijven. In het vorige verslag tekenen we op dat: het doel van It Eibertshiem van 20 jaar geleden wordt als eerste bewaarheid in Beetsterzwaag. In 2000 schrijven we over 3 paartjes en in 1999 waren er 2 paartjes. In het verslagjaar waren er 4 paartjes en de 5 de in wording. In 2003 ziet het er allemaal nog rooskleuriger uit. Het eerste paar wat een jaar of wat geleden na 50 jaar weer voor een broedgeval in Beetsterzwaag zorgden, tegenover van Harinxmastate, is zeker trendsetter geworden.

Op dit moment (mei 2003) zijn er 7 bezette nesten en nest 8 is in voorbereiding! Ook de eerste jongen zijn er al en nog even dan zullen de resultaten in Beetsterzwaag die van Earnewâld doen verbleken. Fantastisch! Vooral fantastisch omdat we juist in het voorgaande stukje schreven dat het aantal zelfstandige paren de komende jaren moet stijgen. Ook de gevarieerdheid aan nestkeuze is in Beetsterzwaag opvallend te noemen. Op de bijgaande foto's waar alle nesten op staan is dat goed te zien. Er zijn 4 (3) boomnesten, er is een nest op een molen, op een schoorsteen en dan nog het paalnest bij van Harinxmastate. Wat ons betreft reden tot grote vreugde en ik denk dat vele inwoners uit Gorredijk, Terwispel en Beetsterzwaag op de ene of andere manier de ooievaars hier naar toe hebben gefietst! Eindelijk gerechtigheid, zullen die wel zeggen. Want het kan toch bijna geen toeval zijn dat na 10 jaar fietstochten vanuit Terwispel, voor de ooievaars, juist die omgeving zo in trek is.

7) Boornest 2 Sweachsterwei



8) Ik ben er klaar voor, nu nog een partner.

Daknest Uitwellingerga



ANDER NIEUWS.

Ook op andere plaatsen zien we soms ooievaars en met name de laatste jaren zie ik regelmatig een aantal foerageren tussen de A7 (Sneek-Joure) en hemelsbreed Hommerts-Langweer. Waarschijnlijk betreft het hier ooievaars uit Akmarijp. In 2003 zie je rijdend over die A7 bij Uitwellingerga van grote afstand een boerderijdak met veel wit er in en vanaf de snelweg zie je dus ook regelmatig de ooievaars, staand, op hun nest. Het gaat hier om nummers 1709 & 1616. De eerste is geboren in Earnewâld (en de andere in Het Liesveld (Groot Ammers) Nummer 1709 is waarschijnlijk via Duitsland op trek gegaan (3 x afgelezen) en is sindsdien broedvogel in Friesland. Nummer 1616 is via Zeeland en Groningen in Friesland gekomen en broedvogel sinds 1998. Beide vogels zijn in 1992 geboren.

En natuurlijk ook bij Tietjerk (E10) was dit jaar weer een nest bezet. Zo volgen we de ooievaars overal en ik wil deze keer ook nog even iets melden over Zwitserland. Zoals sommigen weten is het idee voor het ooievaarsproject afkomstig uit Zwitserland. Max Bloesch (†) heeft zich daar ruim 50 jaar ingezet voor de ooievaars. *Schon als Knabe bekundete ich für alle Tiere in der Natur grosses intresse*, vertelde Max en toen hij in 1926 tijdens een excursie een machtige Storchenhorst zag was ook hij verknocht geraakt aan ooievaars. In Nederland sprak ik een aantal keren met hem maar ik moest en zou ook naar Zwitserland en zodoende ging ik in 1988 bij hem langs. In Altreu kreeg je een beeld van een soort Liesveld maar dan kleiner, met wel ontzettend veel ooievaars. Toen ik in 2002 opnieuw in Zwitserland kwam was ook daar de situatie geheel anders. Het lijkt er nu veel meer een natuurlijke situatie en het aantal ooievaars daar is fors verminderd. De spreiding over geheel Zwitserland is daarentegen sterk verbeterd. Het aantal jongen in 2002 lag rond de 240 en er waren alleen al 75 paren welke in een boom broedden.

DIVERSEN.

- 1) In Birdwatch valt te lezen dat: The White Stork *Ciconia ciconia* is the best known and most deeply respected bird in Poland, and a quarter of the world population breeds there.
- 2) In het laatste tel-jaar wat internationaal gehouden is (1995) was de schatting dat er ruim 160.000 paartjes ooievaars zijn en Polen wordt daar genoemd met 40900 paar. (White Storks on the up? Van Holger Schulz)
- 3) Op onze landelijke ooievaarsdag, dit jaar in Den Nul, hebben we uitvoerig stil gestaan bij hetgeen andere organisaties doen op het



Zwitserland 2002.



gebied van biotoopherstel. Sjoerd Veerman vertelde iets over het landschapsplan Alblasserwaard-Vijfheerenlanden en Adrie Hottinga nam ons mee naar het gebied langs de IJssel. Er zijn veel plannen maar de concrete uitwerking staat grotendeels nog in de kinderschoenen. Wel bieden deze en alle andere plannen in ieder geval veel perspectief voor een verbeterd biotoop.

- 4) Zit u lekker te internetten en wilt u iets weten over ooievaars of gewoon ooievaars bekijken dan zijn er tegenwoordig vele mogelijkheden, verderop een aantal tips.
 - 5) In een in 2002 verschenen rapport van Tryjanowski & Kuzniak werd verslag gedaan van een jarenlange (18) telling van ooievaars in de vallei van de Odra, een rivier in West Polen. Het aantal nesten schommelde sterk, tussen de 33 en 60 stuks. In jaren met veel veldmuizen waren er veel bezette nesten, terwijl er in muizenarme jaren weinig bezette nesten waren. Het totaal aantal uitgevlogen jongen per jaar voor de hele populatie was in muizenrijke jaren hoger, doordat er meer bezette nesten waren. Het lijkt er dus op dat wanneer de ooievaars in het voorjaar terugkeren zij zich vestigen op die plekken waar veel muizen zijn.
-

Voor de internetliefhebber:

www.iteibertshiem.nl

www.ooievaars.vlaanderen.be

www.plankendael.be

www.storchennest.de

www.storchenzug.de

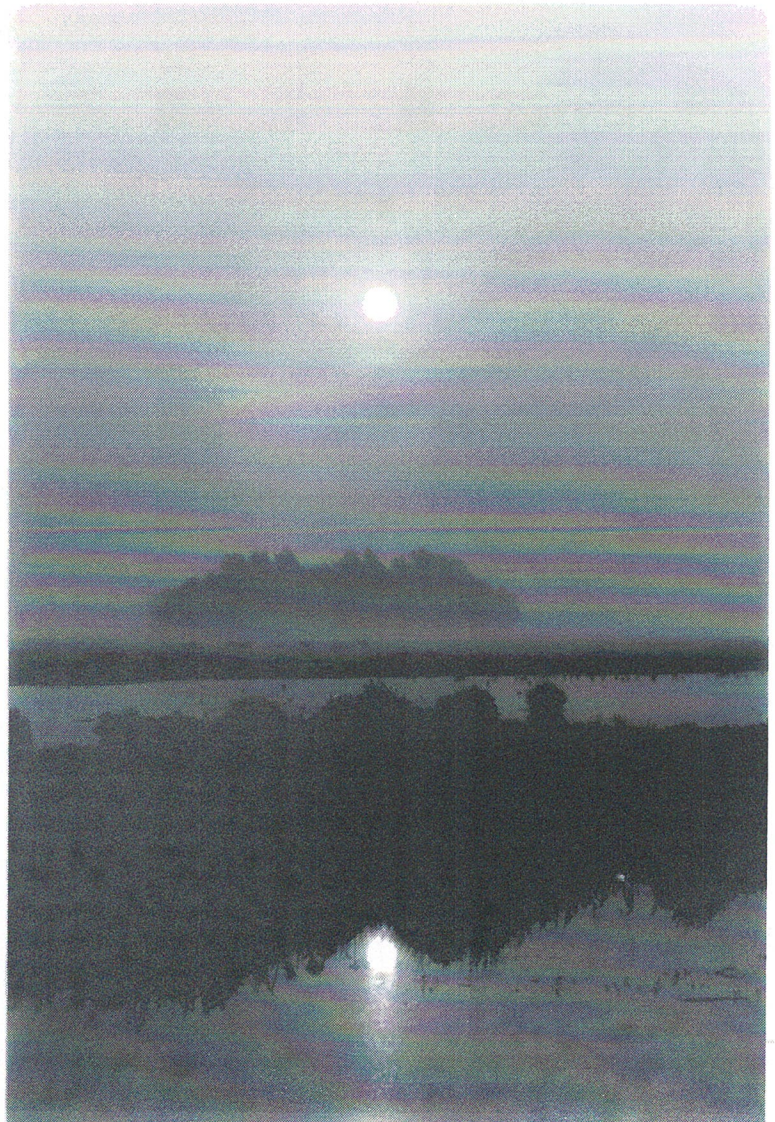
www.birds.org.il/storkProject.html

www.sosstorch.ch

www.wcmc.org.uk/AEWA

www.explorado.org/solon/

www.skof.se/stork/stork.htm



Tot slot:

Dear Stork friends;

Chers amis, chères amies des cigognes ;

Liebe Storchenfrende ;

Beste ooievaarsvrienden ;

Kunnen wij wat hulp best gebruiken, u bent al donateur, maar misschien weet u iemand, die ons ook wel zou willen steunen. En mond tot mond reclame is voor ons de beste methode. Het gaat niet alleen om geld maar vooral ook om draagvlak voor ons project. En natuurlijk is geld ook belangrijk maar donateur worden kan vanaf 5 Euro en als je daar een jaarverslag voor maakt + verstuurd, dan begrijpt u ook dat het niet alleen om geld gaat.

Daarnaast kunt u ook artikelen bestellen zoals:

Baddoek (9€) Keukenset (thee/handdoek) (7€) Ansichtkaartenset (5€)

In het ooievaarsnest (boek 8€) De zweefvlieger van het platteland (boek 5€)

Alle artikelen worden u zonder bijkomende kosten bezorgd

Mei 2003 Stichting It Eibertshiem.

H.Folkertsma Hegedyk 1, 8642 WH Lutkewierum. Tel: 0515-521559.

Dus knip deze bon uit en stuur hem in.



Ja, ik bestel

.....

.....

Ja, ik meld aan als donateur voor € per jaar.

Dhr/Mevr.

Straat huisno:

Woonplaats Postcode: